

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК

08.06.2021

07-03-29S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

АРТ-ТЕРАПІЯ		ART THERAPY
Шифр за ОП	OK3	Code in Educational Program
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: master's (second)
Галузь знань Соціальні та поведінкові науки	05	Field of knowledge: Social and behavioral sciences
Спеціальність Психологія	053	Field of study: Psychology
Освітня програма: Психологія		Educational Program: Psychology

Силабус навчальної дисципліни «Арт-терапія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього ступеня, спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія». Рівне. НУВГП. 2021. стор.19

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/16539>

Розробник силабусу: *Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 9 від «12» травня 2021 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник освітньо-професійної програми
«Психологія»
д.психол.н., проф.

О.О. Ставицький

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № від “ ” 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

СЗ №-2710 в ЕДО.

© Шпак С.Г., 2021

© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Психологія</i>
Спеціальність	<i>053 «Психологія»</i>
Рік навчання,	<i>1</i>
семестр	<i>1</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>20 год. / 2 год.</i>
Практичні заняття:	<i>20 год. / 10 год.</i>
Самостійна робота:	<i>80 год. / 108 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

*Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/Шпак_Світлана_Григорівна
Як комунікувати	s.h.shpak@nuwm.edu.ua тел. 0973222488 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація
навчальної
дисципліни,
в т.ч. мета та
цілі

Даний курс є теоретико-методологічною основою сукупності психологічних знань професійної діяльності фахівця у галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою вивчення дисципліни «Арт-терапія» є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій системи загальної психологічної підготовки, засвоєння студентами знань про особливості надання психологічної допомоги методами арт-терапії. Завданнями курсу є: отримання певного власного досвіду професійної діяльності у відповідності з віковими та індивідуальними особливостями людей; усвідомлення та відчуття закономірностей функціонування людської психіки і набуття навичок активної взаємодії з клієнтом; відпрацювання арт-терапевтичних методів впливу на психіку клієнта, враховуючи його потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості, прогнозувати його поведінку та вчинки.

Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, рольові ігри, стимуляційні ігри, обговорення, диспути, презентації, міні-лекції, метод кейсів, метод портфоліо, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на
розміщення
навчальної
дисципліни на
навчальній
платформі
Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/>

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p>ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>
-------------------------------	---

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність подолання конфліктних ситуацій, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення та інші.
--	---

Структура навчальної дисципліни	Зазначено нижче в таблиці
---------------------------------	---------------------------

Методи оцінювання та структура оцінки	<p>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання до семінарських занять, вчасно здати модульні контролю знань.</p> <p>Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом аналітичного дослідження разом із студентом. Також, студент під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу.</p> <p>За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі обов'язкові бали:</p> <p>50 балів за усні та письмові завдання</p> <p>10 балів за наукову роботу</p> <p>Всього поточна складова оцінювання: 60</p> <p>Модульна складова оцінювання:</p>
---------------------------------------	--

Модульний контроль №1 20 балів

Модульний контроль №2 20 балів

Всього модульна складова оцінювання: 40 балів

Разом:100 балів

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:
<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidroz dili/navch-nauk-tsent r-nezalez hno ho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

1. В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу:

Шпак С.Г. Вплив сюжетно-рольової гри на формування особистості дитини дошкільного віку// Людина віртуальна: нові горизонти: зб. наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. д.філос.н. Журби М.А. Монреаль: СРМ «ASF», 2018. – С. 149-151.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс]
Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс]
Режим доступу: <http://osvita.ua/>
Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
Психологічний сайт [http URL: http://psy.piter.com/](http://psy.piter.com/)

Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУБГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>.

Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalez-hnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення

<http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самостійно на платформі AXDRAFT опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучений Голова ГО «Західно-українська асоціація арт-психологів та арт-терапевтів» кандидат психологічних наук, доцент О.Г. Ставицька, практикуючий психолог з напрямку «Позитивна психологія», кандидат психологічних наук, доцент Н.В. Оксентюк.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці **ЯКІСТЬ ОСВІТИ** сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до
відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо студент пропустив заняття з поважної причини або через хворобу, він може виконати індивідуальне завдання з пропущеної теми та набрати відповідну кількість балів.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Академічна
мобільність.

Електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

Інтернаціоналізація

Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopo-mohu-avtoram>

База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

Електронний каталог:

<http://nuwm.edu.ua/MySql/>

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhly-vosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 16 год	Прак. 14 год	Самостійна робота 60 год
<div>РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН1</div> <div>Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</div>		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Проаналізувавши вітчизняний та зарубіжний досвід професійної діяльності фахівця у сфері психології, розв'язати кейс «Інтегрована характеристика фахівця з арт-терапії європейського рівня». Підготувати реферат «Етичні принципи психологічної допомоги методами арт-терапії» відповідно до вимог написання реферату. Розробити та практично впровадити психодіагностичну методику із застосуванням метафоричних асоціативних карт. Скласти резюме.	
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, семінар-обговорення, семінар-практикум, перегляд відео- матеріалів, фільмів, творчі методи навчання, метод кейсів, професійне моделювання.	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 10 балів		
<div>РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН2</div> <div>Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</div>		
Види навчальної роботи студента	Підготувати майстер-клас з визначеного арт-терапевтичного напрямку, використовуючи	

(що студенти повинні виконати)	<p>методики та техніки арт-терапії (ізотерапії, казкотерапії, лялькотерапії, музикотерапії тощо). Провести емпіричне психодіагностичне дослідження методами арт-терапії.</p> <p>Розробити методику психотерапевтичного впливу із застосуванням метафоричних асоціативних карт.</p> <p>Підготувати публічний виступ щодо презентації методик та технік арт-терапії (ізотерапії, казкотерапії, лялькотерапії, музикотерапії тощо).</p>
Методи та технології навчання	Міні-лекції, практичні методи навчання, презентації, обговорення, диспут, емпіричне психодіагностичне дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали, фарби, глина, пісок, іграшки, олівці.
За поточну (практичну) складову оцінювання - 10 балів	

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРНЗ

Узагальнювати емпіричні дані та фомулювати теоретичні висновки.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	<p>Провести круглий стіл на тему «Формулювання психологічного діагнозу за висновками психодіагностичного дослідження».</p> <p>Підготувати публічний виступ щодо презентації методик та технік арт-терапії (ізотерапії, казкотерапії, лялькотерапії, музикотерапії тощо).</p>
Методи та технології навчання	Міні-лекції, практичні методи навчання презентації, обговорення, диспут, професійне моделювання
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали, фарби, глина, пісок, іграшки, олівці.
За поточну (практичну) складову оцінювання — 10 балів	

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН4

Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Провести круглий стіл на тему «Біологічні та соціальні аспекти розвитку та формування особистості». Розробити та апробувати психотерапевтичну програму допомоги клієнтам методами арт-терапії на основі психодіагностичного дослідження. Підготувати публічний виступ та презентації особливостей формування особистості, групи та організації.
Методи та технології навчання	Міні-лекції, практичні методи навчання, презентації, обговорення, диспут, професійне моделювання.
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали, фарби, глина, пісок, іграшки, олівці.

За поточну (практичну) складову оцінювання — 10 балів

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН5

Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати і провести навчальний семінар з питань впливу арт-терапевтичних методів на формування особистості. Підготувати майстер-клас з визначеного арт-терапевтичного напрямку, використовуючи методики та техніки арт-терапії (ізотерапії, казкотерапії, лялькотерапії, музикотерапії тощо). Розробити та апробувати психотерапевтичну програму допомоги клієнтам методами арт-терапії. Розробити методику психотерапевтичного впливу із застосуванням метафоричних асоціативних карт. Провести психологічний тренінг на тему «Методи психологічної допомоги засобами арт-терапії».
---	---

	Підготувати публічний виступ щодо презентації методик та технік арт-терапії (ізотерапії, казкотерапії, лялькотерапії, музикотерапії тощо).
Методи та технології навчання	Міні-лекції, практичні методи навчання, презентації, обговорення, диспут, метод тренінгу, психологічне консультування.
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали, фарби, глина, пісок, іграшки, олівці.
За поточну (практичну) складову оцінювання — 10 балів	
<p align="center">РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – ПРН11</p> <p align="center">Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	<p>Підготувати і провести навчальний семінар з питань впливу арт-терапевтичних методів на формування особистості.</p> <p>Проаналізувати ситуацію у професійній діяльності психолога яка визначає стратегічний розвиток організації, написати реферат, відповідно вимог.</p> <p>Підготувати круглий стіл «Етичні принципи психологічної допомоги методами арт-терапії».</p> <p>Проаналізувавши вітчизняний та зарубіжний досвід професійної діяльності фахівця у сфері психології, розв'язати кейс «Проблеми та розвиток арт-терапевтичного напрямку на сучасному етапі».</p> <p>Підготувати презентації на тему «Професійна етика фахівця у сфері психології», «Методи подолання корпоративних конфліктів».</p> <p>Скласти професіограму психолога-консультанта.</p> <p>Розробити програму професійного розвитку психолога-консультанта.</p> <p>Розробити програму особистісного розвитку, виховання та самовиховання психолога-консультанта.</p>
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, семінар-диспут, рольові ігри, ситуаційні дослідження

Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали
За поточну (практичну) складову оцінювання – 10 балів	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 60 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН11) модуль 1 – 20 балів модуль 2 - 20 балів.
Усього за поточну (практичну) складову оцінювання	60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань (ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН11)	40
Усього за дисципліну	100

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	12	12	12	13	13	13	13	

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Історичний розвиток психотерапії як галузі психологічної науки			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: 1. Каліна Н.Ф. Психотерапія: Підручник. Київ: Академвидав, 2010. 288 с.	

ПРН1, ПРН3, ПРН11		2. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. Санкт Петербург: Питер, 2010. 544 с. 3. Копытин А.И. Практикум по арт-терапии. Санкт Петербург: Питер, 2002. 440 с. 4. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. Санкт Петербург: Речь, 2003. 279 с.	
Опис теми	Психотерапія як наука. Арт-терапія як система психологічної допомоги. Моделі психотерапії. Історичний шлях методів допомоги особистості. Особливості та передумови виникнення сучасних напрямків психотерапії.		

Тема 2. Основні форми арт-терапевтичної роботи

Результати навчання ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН11	Кількість годин: лекції - 2 практ. - 2	Література: 1. Копытин А.И. Диагностика в арт-терапии. Метод «Мандала». Санкт Петербург: 2002. 2. Копытин А.И. Практикум по арт-терапии. Санкт Петербург: Питер, 2002, 440 с. 3. Копытин А.И. Руководство по групповой арт-терапии. Санкт Петербург: Речь, 2003. 319 с. 4. Копытин А.И. Системная арт-терапия. Санкт Петербург: Питер, 2001. 5. Копытин А.И., Корт Б. Техники аналитической арт-терапии: исцеляющие путешествия. Санкт Петербург: Речь, 2007. 6. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. Санкт Петербург: Речь, 2003.	
Опис теми	Індивідуальна та групова арт-терапія. Художні форми роботи і арт-терапевтичні вправи в психологічному забезпеченні професійної діяльності психолога практика. Огляд дослідження застосування арт-терапії в психологічному забезпеченні професійної діяльності психолога-практика. Види арт-терапії: ізотерапія, лялько терапія, казкотерапія, фототерапія, музикотерапія тощо. Обмеження в арт-терапії.		

Тема 3. Діагностичні можливості арт-терапії. Терапія дітей та підлітків методами арт

Результати навчання ПРН2, ПРН3, ПРН4,	Кількість годин: лекції - 4 практ. - 4	Література: 1. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. Санкт Петербург: Речь, 2006. 160 с	
---	--	--	--

ПРН5		<ol style="list-style-type: none"> Копытин А.И., Свистовская Е.Е. Арт-терапия детей и подростков. Москва: Когито-Центр, 2007. 196 с. Копытин А.И., Свистовская Е.Е. Руководство по детско-подростковой и семейной арттерапии. Санкт Петербург: Речь, 2010. 256 с. Копытин А.И. "Системная арт-терапия". Санкт Петербург: Питер, 2001. Копытин А.И. Техники аналитической арт-терапии: исцеляющие путешествия / А.И. Копытин, Корт Б. Санкт Петербург: Речь, 2007. 	
-------------	--	---	--

Опис теми

Оцінка діагностичних параметрів у арт-терапії. Арт-терапія та проєктивний малюнок. Метод творчих інсталяцій. Віннікот «Метод каракулей». Особливості арт-терапевтичної роботи з дітьми. Методичні підходи до арт-терапії дітей та підлітків. Застосування арт-терапії в освітньому процесі. Фототерапія. МАК в психотерапевтичній роботі з дітьми та підлітками.

Тема 4. Основи ізотерапії

Результати навчання	Кількість годин: лекції - 2 практ. - 2	Література:	
ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5		<ol style="list-style-type: none"> Копытин А.И. Практикум по арт-терапии. Санкт Петербург: Питер, 2002. 440 с. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. Санкт Петербург: Речь, 2003. 220 с. Палмад Г. Психотерапия / 2-е изд. Санкт Петербург: Питер, 2003. 160 с. Романова Е. С. Графические методы в практической психологии. Санкт Петербург: Речь, 2001. 195 с. Ширн Ч., Расселл К. «Рисунок семьи» как методика изучения детско-родительских взаимоотношений // Альманах психологических тестов. Рисуночные тесты. Москва: КСП, 1997. 285 с. 	

Опис теми

Використання психомалюнків, функції психомалюнків в арт-терапевтичній роботі. Принципи застосування малюнка у психодіагностиці. Проєктивні малюнкові методи. Способи інтерпретації психомалюнків в психодіагностиці. Символізм кольору. Кольорова карта для арт-терапії. Інтерпретація ліній. Індивідуальні та групові форми використання психомалюнків у психокорекції. Робота з мандалами.

Тема 5. Арт-терапевтичний інструментарій

Результати навчання ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5	Кількість годин: лекції - 4 практ. - 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Копытин А.И. Диагностика в арт-терапии. Метод «Мандала». Санкт Петербург: 2002. 2. Копытин А.И. Практикум по арт-терапии. Санкт Петербург: Питер, 2002. 440 с. 3. Копытин А.И. Руководство по групповой арт-терапии. Санкт Петербург: Речь, 2003. 319 с. 4. Копытин А.И. Системная арт-терапия. Санкт Петербург: Питер, 2001 5. Копытин А.И., Корт Б. Техники аналитической арт-терапии: исцеляющие путешествия. Санкт Петербург: Речь, 2007. 6. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. Санкт Петербург: Речь, 2003.	
Опис теми	Графічні арт-техніки. Робота з папером. Прийоми роботи з фарбами, олівцями, фломастерами та допоміжними засобами для них (пензлі, ролики, губки тощо); використання графічних арт-технік у психодіагностичній та психокорекційній роботі. Робота з кольорами. Інтерпретація кольорів в арт-терапії. Спонтанне малювання. Малювання способом відбитків. Арт-техніки роботи з папером. Принципи роботи з папером. Робота з кольоровим папером. Створення колажів.		

Тема 6. Використання арт-технік в практиці казкотерапії			
Результати навчання ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5	Кількість годин: лекції -2 практ. - 2	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. Санкт Петербург: Речь, 2006. 160 с 2. Колошина Т.Ю., Трус А.А. Арт-терапевтические техники в тренинге: характеристики и использование. Практическое пособие для тренера. Санкт Петербург: Речь, 2010. 3. Копытин А.И., Свистовская Е.Е. Арт-терапия детей и подростков. Москва: Когито-Центр, 2007. 196 с.	
Опис теми	Архетип і символіка казки. Відомі казкові персонажі, архетипічне значення образів. Казка як архетипічна метафора: діагностичні можливості. Діагностичні критерії в казці. Індивідуальна казкотерапія. Варіанти створення казок, їх діагностичне значення, шляхи інтерпретації. Складання казки метафори на замовлення клієнта. Групова казкотерапія. Конструювання казкових сюжетів у групі. Корекція та діагностика за допомогою казок при		

роботі в групі. Арт-техніки в психодіагностиці казкою.

Тема 7. Арт-техніки роботи з піском та глиною

Результати навчання ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5	Кількість годин: лекції –2 практ. - 2	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зинкевич-Евстегнеева Т.Д., Грабенко Т.М. Чудеса на песке. Практикум по песочной терапии. Санкт Петербург: Речь, 2010. 340 с. 2. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. – Санкт Петербург: Речь, 2006. 160 с. 3. Кузб Н.В., Э.И. Осипук Э.И. В гостях у песочной феи. Организация педагогической песочницы и игр с песком для детей дошкольного возраста. Методическое пособие для воспитателей и психологов дошкольных учреждений. Санкт Петербург: Речь, Москва: Сфера, 2011. 61 с. 4. Сакович Н.А. Технология игры в песок. Игры на мосту. Санкт Петербург: Речь, 2008. 176 с.
--	---	--

Опис теми	<p>Історія виникнення піскової арт-терапії. Принципи пісочної терапії. Подання інструкції при роботі з піском. Обладнання для роботи з піском. Піднос: форма, колір, розміри. Матеріали: пісок, вода, предмети пісочниці. Типи предметів, які використовуються в пісковій арт-терапії. Психокорекція в пісочниці (індивідуальна та групова форми). Прийоми обговорення. Основні способи гри з піском і водою. Психопрофілактика, розвиток і навчання в пісочниці. Робота з глиною, пластиліном. Принципи ліплення.</p>
-----------	--

Тема 8. Лялькотерапія та музикотерапія як методи арт-терапії

Результати навчання ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5	Кількість годин: лекції -2 практ. - 2	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. Санкт Петербург: Речь, 2006. 160 с. 2. Савельева-Кулик Н.О. Музична терапія в інтегративній медицині: навч. посіб. для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Київ: Інтерсервіс,
--	---	---

		<p>2014. 138 с.</p> <p>3. Самсонова Г.О. Звукотерапия. Музыкальные оздоровительные технологии. Тула-Москва: Дизайн-коллегия, 2009. 248 с.</p> <p>4. Шушарджан С.В. Руководство по музыкальной терапии. Москва: Медицина, 2005. 450 с.</p>
Опис теми	<p>Загальна характеристика методу та форми лялькотерапії. Процес лялькотерапії (виготовлення ляльок, використання ляльок для емоційного від реагування). Види ляльок для корекційної та розвивальної роботи з дітьми. Основні прийоми роботи із лялькою. Психологічна сутність музичної терапії. Сучасні напрями та методи музикотерапії. Техніки музикотерапії та їх вплив на працездатність людини.</p>	

Лектор, к.психол.н., доцент

С.Г. Шнак